

MUS groeit: tel ook mee in 2009

Visdief en Scholekster.
Foto: Hans Gebuis

Meedoen met MUS wordt in 2009 nog interessanter. De telgegevens worden nu door Vogelbescherming gebruikt om beschermingsmaatregelen voor stadsvogels beter af te kunnen stemmen op de lokale situatie in gemeenten. Nieuw in 2009 is dat ook zoogdieren meegeteld kunnen worden, en we zijn benieuwd waar in Nederland Visdieven op platte daken broeden.

MUS levert interessante resultaten

Het Meetnet Urbane Soorten (MUS) is een nieuw monitoringmeetnet met een eenvoudige opzet, dat toch de gewenste resultaten oplevert om de vogelbevolking van bebouwde gebieden op de voet te kunnen volgen. Per postcodegebied worden op 12 willekeurige telpunten gedurende vijf minuten alle vogels geteld, en dat op drie momenten in het broedseizoen. Zowel in 2007 als in 2008 zijn er landelijk ongeveer 450 postcodegebieden op deze manier geteld. Dit leverde in beide jaren ruim een kwart miljoen vogels op, verdeeld over 155 soorten. De Huismus nam in 2008 zoals verwacht verder af, en ook de Roodborst laat een duidelijke afname zien. De duiven doen het goed, met toenames bij Houtduif en Stadsduif en een stabiele stand van de Turkse Tortel. Ook Wilde Eend, Gierzwaluw en Ekster bleven opvallend stabiel. Na twee jaar monitoren beginnen we al een aardig beeld te krijgen van de talrijkheid van de meeste stadsvogelsoorten. Over de resultaten van de eerste twee jaar van het stadsvogelmeetnet MUS is meer te lezen in SOVON Nieuws 2008 nr. 3.

Informatie over stadsvogels steeds belangrijker

Het belang van vogels in bebouwd gebied wordt de laatste jaren steeds meer onderkend. Dat komt enerzijds voort uit alarmerende berichten over de achteruitgang van voorheen algemene stadsvogelsoorten als Kuifleeuwerik en Huismus. Anderzijds is er door aangescherpte wetgeving meer behoefte aan lokale informatie over het voorkomen van vogels in een specifieke stad of gemeente. Op basis van de gegevens van de eerste twee jaren MUS en de telpunten in bebouwd gebied van het Punt-Transsect-Tellingenproject (PTT), heeft SOVON in opdracht van Vogelbescherming een Stadsvogelindicator ontwikkeld. Daarmee kan de vogelrijkdom van een gemeente worden voorspeld, getoetst en gemonitord. Vogelbescherming kan deze gegevens gebruiken om in het kader van haar Stadsvogelcampagne gerichte beschermingsvoorstellen voor lokale overheden op te stellen.

De telresultaten van MUS en PTT worden dus direct toegepast, en zo houden we een vinger aan de pols van onze stadsvogels. Was MUS aanvankelijk vooral bedoeld om het landelijke beeld vast te stellen, nu kan het

bij voldoende lokale deelname ook belangrijke informatie leveren voor vogelwerkgroepen, gemeenten en andere geïnteresseerden. Omdat MUS een monitoringmeetnet is, is het van belang dat tellers proberen hun eigen gebied zo lang mogelijk te blijven tellen. Doordat MUS eenvoudig van opzet is, hopen we dat dit geen problemen geeft.

Nieuw in 2009: Egels en Visdieven

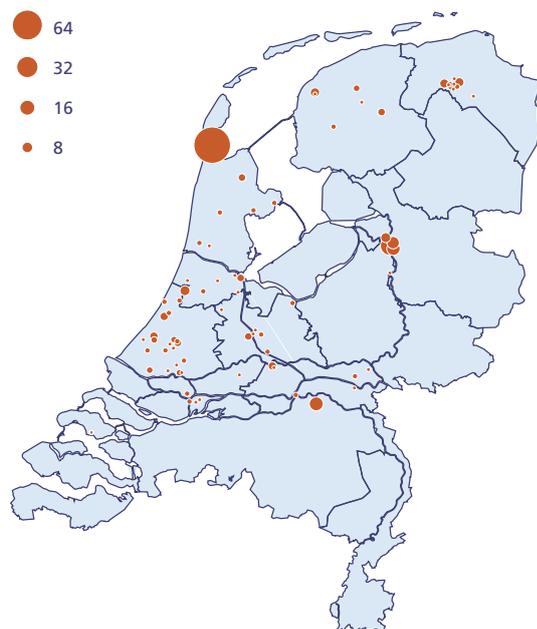
2009 is het Jaar van... de Egel! De Zoogdiervereniging VZZ heeft 2009 uitgeroepen tot Jaar van de Egel, en heeft gevraagd of MUS-tellers dit jaar de Egels die zij op MUS-telpunten waarnemen door willen geven. Egels zijn vaak in bebouwd gebied actief, en ook voor de VZZ is dat een biotoop waaruit nog te weinig bekend is. Het leek ons een goed moment om vanaf 2009 MUS-tellers te vragen om (op vrijwillige basis) alle tijdens de tellingen waargenomen zoogdieren in te voeren. Ook huiskatten willen we daarbij mee laten tellen.

2009 is natuurlijk ook gewoon het Jaar van de Visdief, en over stadse Visdieven hopen we dit jaar met jullie hulp een hoop te leren (figuur 1). De jaarsoort van 2008, de Scholekster, staat dit jaar ook nog steeds in de schijnwerpers. Op de MUS-telpunten werden in 2008 maar liefst 21% meer Scholeksters geteld dan in 2007 (figuur 2). Dit jaar moet blijken of het de Scholekster in de stad inderdaad beter voor de wind gaat dan daarbuiten.

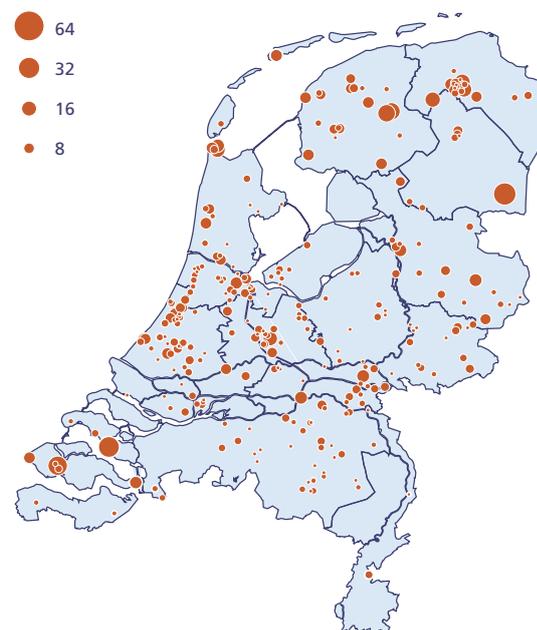
Zelf meedoen in 2009, individueel of als vogelwerkgroep

Als u interesse heeft om mee te doen, kunt u meer informatie vinden op de website van SOVON, waar ook een postcodegebied in de buurt kan worden uitgezocht. MUS blijkt een leuk project te zijn om als vogelwerkgroep op te pakken. Er zijn enkele steden in Nederland die vrijwel vlakdekkend 'geMUST' worden. De tellingen kosten weinig tijd (slechts twee ochtenden en een zomeravond) en door de laagdrempelige opzet kunnen ook vogelaars met weinig telervaring meedoen. Voorwaarde is dat men de algemene soorten stadsvogels op zicht en geluid kan herkennen. Om hierbij te helpen heeft SOVON de MUS-cursus opgezet: een gratis vogelherkenningscursus die met name ingaat op geluidenkennis, en via internet individueel te volgen is.

Bram Aarts

Figuur 1: Visdieven in bebouwd gebied (MUS 2008).

Figuur 2: Scholeksters in bebouwd gebied (MUS 2008).